

SKY 334 İŞ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ

SAĞLIK ÇALIŞANLARININ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Doç.Dr.Gölbiye Y. YAŐAR, Dr.Emirali KARADOĞAN

Sağlık Çalışanı kimdir?

- Dünya Sağlık Örgütü'ne göre sağlık çalışanı “toplumun sağlığını iyileştirme, koruma ve geliştirme işiyle uğraşan tüm insanlar” olarak tanımlanmıştır.

- Sağlık Bakanlığı'nca 22.05.2014 tarih ve 29007 no.lu Resmi Gazetede yayınlanan "Sağlık Meslek Mensupları İle Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş Ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmelik" ile sağlık çalışanlarının mensup olduğu meslek grubu, iş ve görev tanımları yapılmıştır.

Buna göre sağlık meslek mensupları:

1. Tabip ve uzman tabip
2. Diş tabibi ve uzman diş tabibi
3. Eczacı
4. Ebe
5. Hemşire
6. Klinik psikolog
7. Fizyoterapist
8. Fizyoterapi teknikeri
9. Odyolog
10. Odyometri teknikeri
11. Diyetisyen
12. Dil ve konuşma terapisti
13. Podolog
14. Sağlık fizikçisi
15. Radyoterapi teknikeri
16. Anestezi teknisyeni/teknikeri
17. Tıbbi laboratuvar teknisyeni
18. Tıbbi laboratuvar ve patoloji teknikeri
19. Tıbbi görüntüleme teknisyeni/teknikeri
20. Ağız ve diş sağlığı teknikeri
21. Diş protez teknikeri
22. Tıbbi protez ve ortez teknisyeni/teknikeri
23. Ameliyathane teknikeri
24. Adli tıp teknikeri

25. Diyaliz teknikeri
26. Perfüzyonist
27. Eczane Teknikeri
28. İş ve uğraşı terapisti (Ergoterapist)
29. İş ve uğraşı teknikeri (Ergoterapi teknikeri)
30. Elektronörofizyoloji Teknikeri
31. Mamografi teknikeri
32. Optisyen
33. Acil tıp teknikeri
34. Acil tıp teknisyeni
35. Hemşire yardımcısı
36. Ebe yardımcısı
37. Sağlık bakım teknisyenidir

Aynı yönetmelik Ek 2'de diğer meslek mensupları olarak;

1. Psikolog
2. Biyolog
3. Çocuk gelişimcisi
4. Sosyal çalışmacı/sosyal hizmet uzmanı
5. Sağlık eğitimcisi/Tıbbi teknolog
6. Sağlık idarecisi
7. Çevre sağlığı teknisyeni/teknikeri
8. Yaşlı bakım teknikeri / Evde hasta bakım teknikeri
9. Tıbbi sekreter
10. Biyomedikal cihaz teknikeri sayılmıştır

- sağlık hizmetin verilmesinde doğrudan ya da dolaylı olarak çalışma alanı içerisinde gerek kurumun personeli olarak gerekse de hizmet alımına bağlı olarak (taşeron) alışan;

-Yöneticiler

- İdari personel

- Teknik elemanlar

- Temizlik elemanları

- Mutfak ve yemek elemanları

- Güvenlik elemanları

- şoförler

- İletişim elemanları

- Bilişim elemanları

- Ve diğer hizmetliler de sağlık çalışanı olarak değerlendirilmelidir.

Sağlık sektöründe riskler genel olarak;

1. Biyolojik
2. Kimyasal
3. Fiziksel
4. Ergonomik
5. Psikososyal

riskler ana başlıkları altında toplanır

Çalışma hayatı açısından riskler ne kadar fazla ve yüksek olursa olsun her zaman;

1. – Analiz edilebilir
2. – Önlem alınabilir
3. – Kontrol edilebilir
4. – Yönetilebilirdir.

- Sağlık çalışanlarına yonelik yapılan birçok anket çalışması sonucunda çalışanlar genel risklerle birlikte aşağıdaki risklerin de altını çizmiştir.
- **Çalışma ortamı**; zemin kat, yetersiz havalandırma, uygun olmayan ortam ısısı, sosyal tesis (dinlenme, soyunma vd) yetersizliği, kapalı-karanlık ortam, kirlilik, dar alan, tupler, yetersiz izolasyon, yetersiz sterilizasyon, yetersiz gun ışığı

- **Çalışma koşulları ve yaşam;** yoğun-aşırı çalışma, aşırı nöbet, resmi tatillerde çalışma, gezici-geçici görevlendirmeler, yorgunluk, uykusuzluk, tükenmişlik, dinlenememe, gece çalışması, izin kullanamama, izole olmak, sosyal tecrit, yabancılaşma, sosyal etkinliğin olmaması, kişisel sağlığa zaman ayıramama, kötü ve düzensiz beslenme

- İş güvenliği önlemlerinin yetersizliği
- **Kimyasal maddelerle temasa bağlı hastalıklar;** kanser, allerji, solunum sistemi hastalıkları, karaciğer hastalıkları, deri hastalıkları
- **Bulaşıcı hastalıklar;** tüberküloz, hepatit, HIV, KKKA
- **Fiziksel olumsuzluklar;** radyasyon (skopi ve diğer cihazlar), radyasyonlu
- hasta, elektrik çarpması, gürültü, elektromanyetik alan

- İşe bağlı ruhsal hastalıklar; stres, depresyon, anksiyete, travma, psikosomatik hastalıklar
- **Ergonomik risklere bağlı hastalıklar;** periferik damar hastalıkları, kas-iskelet sistemi hastalıkları
- **Hasta ve hasta yakını şiddeti;** yetersiz güvenlik önlemleri hasta ve hasta yakınları ile iletişim sorunları
- Yetersiz, niteliksiz kişisel koruyucu donanımlar
- Kesici ve delici yaralanmalar

- **İş güvencesi yoksunluğu;** hamilelikte işten çıkarılma, gerekçesiz işe son verilme, sürekli iş kaybı baskısı
- Mesleki güvensizlik(özgüven); yanlış enjeksiyon yapma, komplikasyon, malpraktis (tıbbi hata) ve açılabilir tazminat davaları, yetersiz eğitim, invazif müdahale, şikayet, soruşturma
- Genel sağlık politikaları; itibarsızlaştırılmak, mesleki saygınlığın azalması,kışkırtılmış hasta ve yakını

- Hasta rutinlerinin tam yapılmaması
- Hedef (ciro-performans) baskısı
- Tıbbi atık prosedürünün doğru, tam uygulanmaması
- Ücretlerin ödenmemesi, düzensiz, geriden ödeme, düşük ücret
- Yardımcı sağlık personeli; eksikliği, yetersizliği
- Yeterli, nitelikli ekipman olmaması, cihazlarının kalibrasyon sorunları

- **Olağan dışı durumlar**; deprem, yangın, patlama, sel vb.
- **Yönetim**; Sağlık Bakanlığı, SGK, işveren, idare (mobbing)
- Bağımlılık oluşturabilen ilaçlar
- Ulaşım
- Bilgisayar kullanımı

Sağlık alışanlarında Koruyucu Önlemler

06 Nisan 2011 tarihinde “Hasta Ve alışan Güvenliğinin Sağlanmasına Dair Yönetmelik” yayınlamıştır.

Bu Yönetmelik kapsamındaki (madde 7) sağlık kurumları;

- a) alışan güvenliği programının hazırlanması,
- b) alışanlara yönelik sağlık taramalarının yapılması,
- c) Engelli alışanlara yönelik düzenlemelerin yapılması,
- ) alışanların kişisel koruyucu önlemleri almasının sağlanması,

d) Çalışanlara yönelik fiziksel saldırıların önlenmesine yönelik düzenleme yapılması, hususlarında gerekli tedbirleri alır ve düzenlemeleri yapar” hükmünü ifade etmiş ve madde 9 da “Bu Yönetmelikte yer alan usul ve esasların kesintisiz ve etkin bir şekilde uygulanması, uygulama sırasında tespit edilen sorun ve aksaklıkların giderilmesi için gerekli tedbirlerin alınması, uygulamanın takip edilmesi ve değerlendirilmesi, ilgili sağlık kurumunun en üst amirinin sorumluluğundadır

- **Yönetmeliğe ek olarak 14.05.2012 tarihinde yayınlanan “Çalışan Güvenliği Genelgesi;**

- 1) Çalışan güvenliği komitesinin kurulması,
- 2) Çalışan güvenliği programının hazırlanması,
- 3) Çalışanlara yönelik sağlık taramalarının yapılması,
- 4) Çalışanların kişisel koruyucu önlemleri almasının sağlanması,
- 5) Çalışanlara yönelik şiddetin önlenmesi için düzenleme yapılması,
- 6) Enfeksiyonların kontrolü ve önlenmesine yönelik program hazırlanması,
- 7) Beyaz kod uygulamasına geçilmesi,
- 8) Çalışanlara, çalışan güvenliği konusunda eğitimlerin verilmesini” öngörmektedir.

İşyerinde Yapılması Gerekenler

1. Yasal yükümlülükler çerçevesinde zorunlu personel (işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer teknik personel) istihdamı yapılmalıdır.
2. İş sağlığı güvenliği kurulu oluşturulması ve toplantılarının sürekliliği sağlanmalıdır.
3. İşyerinde tehlike kaynakları belirlenmelidir.
4. İşyerinde risk değerlendirmesi yapılmalıdır.
5. Risk değerlendirmesinde sorunlu konular, sorumlular ve çözüm önerileri, tarihleri belirlenerek süreç izlenmelidir.

6. İşyeri acil durum (işyerine özgü tehlike, olağan dışı durumlar) planı ve tatbikatları yapılmalıdır.
7. Çalışanların işe giriş, periyodik, işe geri dönüş muayeneleri tamamlanarak dosyalanmalıdır.
8. İşçi sağlığı ve iş güvenliği eğitimleri verilmelidir.
9. İş sağlığı ve güvenliği alanında her yapılan işlem kayıt altına alınmalıdır.

Teşekkürler..